

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC
SOLUTIONS

ANGLIYA, AMERIKA VA AVSTRALIYA TILSHUNOSLIGIDA
“BOMB” SO‘ZINING ETIMOLOGIYASI VA SEMANTIK EVOLUTSIYASI

Malikov Jasurbek Isroil o‘g‘li

Qo‘qon universiteti Andijon filiali, Ingliz filologiyasi kafedrası o‘qituvchisi

Telefon nomer: +998 97 988 55 22

Elektron pochta: jasurbekmalikov376@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada ingliz tilidagi “bomb” leksemasining etimologik kelib chiqishi hamda uning Britaniya, Amerika va Avstraliya ingliz tili variantlarida semantik rivojlanishi keng yoritiladi. Tadqiqot davomida so‘zning dastlabki harbiy termin sifatidagi ma‘nosi, metaforik kengayishlari, baholovchi va slang birlik sifatida shakllanishi misollar asosida tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: etimologiya, semantik evolutsiya, metafora, amelioratsiya, ingliz tili variantlari, harbiy leksika, slang.

ЭТИМОЛОГИЯ И СЕМАНТИЧЕСКАЯ ЭВОЛЮЦИЯ СЛОВА “БОМБ” В
БРИТАНСКОЙ, АМЕРИКАНСКОЙ И АВСТРАЛИЙСКОЙ ЛИНГВИСТИКЕ

Аннотация. В данной статье подробно рассматриваются этимологическое происхождение лексемы “bomb” в английском языке, а также её семантическое развитие в британском, американском и австралийском вариантах английского языка. В ходе исследования анализируется эволюция значения слова — от первоначального употребления в качестве военного термина до его метафорических расширений, оценочных и сленговых значений — на основе конкретных языковых примеров.

Ключевые слова: этимология, семантическая эволюция, метафора, ameliorация, варианты английского языка, военная лексика, сленг.

THE ETYMOLOGY AND SEMANTIC EVOLUTION OF THE WORD
“BOMB” IN BRITISH, AMERICAN, AND AUSTRALIAN LINGUISTICS

Abstract. This article provides a comprehensive analysis of the etymological origin of the lexeme “bomb” in the English language and examines its semantic development in British, American, and Australian varieties of English. The study explores the evolution of the word’s meaning—from its initial use as a military term to its metaphorical extensions, evaluative functions, and slang usage—supported by illustrative linguistic examples.

Keywords: etymology, semantic evolution, metaphor, amelioration, varieties of English, military lexis, slang.

Til jamiyat bilan birga rivojlanadigan dinamik tizim hisoblanadi. Har bir leksik birlik tarixiy jarayon davomida ijtimoiy, madaniy va texnologik omillar ta'sirida o'z semantikasini kengaytirib boradi. Ayniqsa, harbiy va texnik sohalarga oid so'zlar jamiyat taraqqiyoti bilan bog'liq holda tezkor semantik o'zgarishlarga uchraydi. Ingliz tilidagi "bomb" so'zi shunday birliklardan biri bo'lib, u dastlab aniq predmetni ifodalagan bo'lsa-da, bugungi kunda ko'p qatlamli semantik tuzilishga ega. Mazkur maqolaning asosiy maqsadi "bomb" leksemasining etimologiyasini aniqlash, uning Britaniya, Amerika va Avstraliya ingliz tili variantlarida semantik rivojlanishini qiyosiy-diaxron tahlil qilishdan iborat.

"Bomb" so'zining etimologik manbalari. Etimologik manbalarga ko'ra, "bomb" so'zi ingliz tiliga XVII asrda fransuz tilidagi "bombe" so'zi orqali kirib kelgan. Fransuzcha "bombe" esa lotincha "bombus" – "portlashga o'xshash tovush", "gumburlash" ma'nolarini bildiruvchi leksemadan kelib chiqqan. Dastlab so'z portlash jarayonining akustik xususiyatini ifodalagan. Ingliz tilidagi ilk yozma manbalarda "bomb" so'zi faqat harbiy kontekstda ishlatilgan: "The fortress was destroyed by bombs." Bu davrda leksema tor semantik doiraga ega bo'lib, faqat ot turkumida qo'llanilgan.

Britaniya ingliz tilida "bomb" so'zining semantik rivoji. Britaniya ingliz tilida "bomb" so'zi uzoq vaqt davomida o'zining asosiy denotativ ma'nosini saqlab qolgan. XIX asr oxiri va XX asr boshlarida harbiy texnologiyalarning rivoji natijasida ushbu so'z keng qo'llanila boshladi. Ayniqsa, Ikkinchi jahon urushi davrida "bomb", "bombing" birliklari ommaviy axborot vositalarida yuqori chastotada uchraydi: "London was heavily damaged by bombing raids." Keyinchalik Britaniya ingliz tilida ham metaforik kengayish yuz berdi: "The performance was a bomb." Bu misolda "bomb" so'zi "to'liq muvaffaqiyatsizlik" ma'nosini anglatadi. Biroq britan nutqida so'zning ijobiy slang ma'nosi nisbatan kam uchraydi.

Amerika ingliz tilida semantik kengayish. Amerika ingliz tili "bomb" leksemasining eng faol semantik rivojini namoyon etadi. XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab so'z fe'l sifatida ham keng qo'llanila boshladi: "The movie bombed at the box office." Shuningdek, Amerika ingliz tilida "bomb" so'zi ijobiy baholovchi birlikka aylangan: "That song is the bomb." "This party was bomb." Bu hodisa semantik amelioratsiya jarayoni sifatida izohlanadi va asosan yoshlar slengi bilan bog'liq.

Avstraliya ingliz tilida "bomb" leksemasi. Avstraliya ingliz tilida "bomb" so'zi ko'proq pragmatik va so'zlashuv nutqida uchraydi. U kutilmagan salbiy natijani ifodalashi mumkin: "The exam turned out to be a bomb." Sport sharhlarida ham ushbu birlikdan foydalaniladi: "The team dropped a bomb in the last quarter." Bu holatda "bomb" so'zi keskin xato yoki muvaffaqiyatsiz burilishni bildiradi.

MODERN PROBLEMS IN EDUCATION AND THEIR SCIENTIFIC SOLUTIONS

Qiyosiy tahlil. Qiyosiy tahlil shuni ko'rsatadiki, Britaniya ingliz tilida "bomb" so'zi ko'proq an'anaviy ma'noda saqlangan bo'lsa, Amerika ingliz tilida semantik kengayish va slanglashuv kuchli rivojlangan. Avstraliya ingliz tili esa oraliq holatni egallaydi.

Xulosa qilib aytganda, "bomb" so'zining semantik evolutsiyasi ingliz tilining hududiy variantlarida turlicha namoyon bo'ladi. Leksema dastlab harbiy termin sifatida shakllangan bo'lsa-da, vaqt o'tishi bilan metaforik, baholovchi va slang birlikka aylangan. Bu jarayon tilning ijtimoiy va madaniy omillar bilan chambarchas bog'liqligini yana bir bor tasdiqlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Oxford English Dictionary. Oxford University Press.
2. Crystal, D. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. CUP, 2019.
3. Trask, R. L. Historical Linguistics. Routledge, 2015.
4. Fromkin, V., Rodman, R., Hyams, N. An Introduction to Language. Cengage, 2018.
5. Lakoff, G., Johnson, M. Metaphors We Live By. University of Chicago Press, 2003.
6. Yule, G. The Study of Language. Cambridge University Press, 2020.

